

هوانیروز در غرب

حماسه خلبانان هوانیروز در سرپل ذهاب و
بازی دراز، به همراه کارنامه شهید شیرودی

گردآوری و تدوین: حجت شاه‌محمدی

شاه‌محمدی، حجت، ۱۳۳۴-

هوانیروز در غرب؛ حماسهٔ خلبانان هوانیروز در سرب ذهاب، بازی‌دراز به‌همراه کارنامهٔ شهید شیرودی / گردآوری و تدوین حجت شاه‌محمدی؛ ویراستار علی اعوانی- تهران: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران (نشر اجا)، ۱۳۸۹.

۲۸۸ص -- (نشر اجا، ۱۶۷)

ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۶۶۳۰-۹۰-۱

شابک: ۳۲۰۰۰ریال

۰۱ ایران. ارتش نیروی زمینی. هوانیروز. ۰۲ جنگ ایران و عراق. ۱۳۵۹-۱۳۶۷- نبردها. الف. اعوانی، علی، ویراستار. ب. سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران. انتشارات. ج. عنوان.

DSR۱۶۳۹ ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲ شماره کتابشناسی ملی ایران

هوانیروز در غرب

گردآوری و تدوین :	حجت شاه محمدی
ویراستار :	علی اعوانی
طرح روی جلد :	جواد انصاری
حروفچین و صفحه‌آرا :	راحیل شاه‌محمدی و کبرا طیبی
شمارگان :	۳۰۰۰ نسخه
نوبت و سال چاپ :	اوّل / ۱۳۸۹
قیمت :	۳۲۰۰ تومان
ناشر :	نشر اجا
شابک :	۹۷۸ ۹۶۴-۶۶۳۰-۹۰-۱

□ نشانی: تهران - صندوق پستی ۱۷۱۴ - ۱۱۱۵۵

□ تلفن ۸۱۹۵۴۴۳؛ دورنگار: ۸۴۱۱۰۴۷

□ مرکز عرضهٔ محصولات فرهنگی ارتش: تلفن: ۸۱۹۵۴۴۱۹-۳۳۳۰۹۱۱۸ و

۲۲۹۳۹۱۳۴

کلیهٔ حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

پیام امام خمینی ^(ره)	۱۳
مقدمه	۱۵
پیشگفتار	۱۹

سرپل ذهاب، مهرماه ۱۳۵۹

موقعیت جغرافیایی منطقه	۲۷
الف) کردستان - آذربایجان (شمال غرب)	۲۷
ب) کرمانشاه - ایلام (غرب)	۲۸
ج) وضعیت منطقه پروازی	۲۸
استعداد و گسترش نیروهای عراقی در غرب و شمال غرب	۳۰
استعداد نیروهای ایرانی در مقابل ارتش عراق	۳۱
جنگ چگونه در غرب آغاز شد	۳۲
وقایع ۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹	۴۴
جلوتر از زمان (سرهنک خلبان حسین فریدعلی پور)	۴۵
پیک (سرهنک خلبان، نریمان شاداب)	۴۶
بالگردهای غیرقابل پرواز (ستوان دوم خلبان، حسن عابدیان خراسانی)	۴۷
امید (سرهنک خلبان غلام رضا شهپرست)	۴۹
کودتا (سرهنک خلبان علی میلان)	۵۰
پرچم عاشورا بالا رفت (سرهنک خلبان صفر پایخان)	۵۲
وقایع مهر ماه ۱۳۵۹	۵۴
یکم مهر ماه	۵۴
شروع جنگ (سروان خلبان، محمدرضا ویسی مهر)	۵۵

- فرود در میدان تره‌بار (سرهنگ خلبان نورکرم زارعی) ۵۶
- به کرمانشاه بازگشتم (سرتیپ ۲ خلبان ایرج آسوار) ۵۹
- دوم مهر ماه ۵۹
- لغو دستور (سرهنگ خلبان حسین فریدعلی‌پور) ۶۲
- تازه وارد (سرهنگ خلبان نورکرم زارعی) ۶۳
- سقوط اولین هواپیمای عراقی (سرهنگ خلبان رضا جندقی) ۶۵
- باید در منطقه عمل حضور داشت (سرهنگ خلبان محمدرضا ویسی‌مهر) ۶۶
- سوم مهرماه ۶۶
- دستور بی‌موقع (استوار حسین آزادی) ۶۹
- تانک‌های بی‌رمق (سرتیپ ۲ خلبان ایرج آسوار) ۷۰
- شیرخشمگین (سرهنگ خلبان علی وهاب‌زاده) ۷۱
- عقب‌نشینی (سرهنگ خلبان نریمان شاداب) ۷۳
- صبح روز سوم (سرهنگ خلبان غلام‌رضا شه‌پرست) ۷۵
- هرکس به طرف عراق برود، آزاد است (سرهنگ خلبان حسین فریدعلی‌پور) .. ۷۶
- من، شخصا جزای او را خواهم داد (سرهنگ خلبان رحیم پزشکی) ۷۸
- ورود به منطقه سرپل‌ذهاب (سرهنگ خلبان نورکرم زارعی) ۸۱
- آشپز قهرمان (سرهنگ خلبان صفر پایخان) ۸۵
- تشکیل گروه‌های آتش (سرهنگ خلبان رحیم پزشکی) ۸۹
- شکار (سرهنگ خلبان محمدعلی مرادی) ۹۰
- در چنگال مرگ (سرهنگ خلبان حسن عابدیان خراسانی) ۹۳
- چهارم مهر ماه ۹۴
- خبر پیروزی (سرهنگ خلبان غلام‌رضا شه‌پرست) ۹۶
- راديو و تلویزیون در محاصره (سرهنگ خلبان نریمان شاداب) ۹۷
- تنها راه چاره (سرهنگ خلبان رضا شهبازی‌پرتو) ۹۸
- اولین سانحه (سرتیپ ۲ خلبان ایرج آسوار) ۹۹
- پنجم مهر ماه ۱۰۰
- به خیر گذشت و گرنه... (سرهنگ خلبان محمدحسن بیات) ۱۰۲
- ششم مهر ماه ۱۰۴

در حلقه آتش (سرهنک خلبان محمدمین عالی).....	۱۰۵
سلاح‌های کهنه و تفنگ‌های سرپر (سرهنک خلبان محمدحسن بیات)	۱۱۱
مردم گیلان غرب شجاع‌تر از ما (سرهنک خلبان علی میلان).....	۱۱۱
هفتم مهرماه.....	۱۱۲
باران گلوله (سروان فنی هوایی، داوود رخ‌پرور)	۱۱۴
پرواز غیرممکن (سرهنک خلبان رضا شهبازی‌پرتو).....	۱۱۶
هشتم مهر.....	۱۱۷
پدافندها (سرهنک خلبان احمد رجیبی)	۱۱۸
نماز فرادا (حجت‌الاسلام حاج آقا مهدویان).....	۱۲۰
نهم مهر ماه	۱۲۱
فرمانده جدید پادگان ابوذر (امیرسرتیپ محمود بدری).....	۱۲۲
هوانیروزی‌ها به خدا نزدیک‌ترند (سرهنک خلبان نورکرم زارعی)	۱۲۴
دهم تا شانزدهم مهر ماه	۱۲۸
هفدهم تا پایان مهر ماه	۱۳۰
ابوذر در تب می‌سوخ (سرهنک خلبان علی میلان).....	۱۳۰
باید به ایلام می‌رفتم (سرهنک خلبان رحیم پزشکی)	۱۳۱
شهادت دو دوست (سرهنک خلبان صفر پایخان).....	۱۳۳
شهدای کوره‌موش (سرهنک خلبان حسین فریدعلی‌پور).....	۱۳۴
سقوط (استواریکم فنی‌هوایی، سیدعباس حسینی).....	۱۳۵
کارنامه عملیاتی هوانیروز در عملیات سرپل‌ذهاب	۱۳۵

هوانیروز در عملیات بازی دراز: اردیبهشت ماه ۱۳۶۰

شرح عملیات بازی‌دراز	۱۴۱
برداشت‌های خبری.....	۱۴۶
کارنامه عملیاتی هوانیروز در عملیات بازی‌دراز	۱۴۷
خاطرات عملیات بازی‌دراز.....	۱۴۹
کلید فتح ایران (سرهنک خلبان صفر پایخان)	۱۴۹
بالگرد گم شده (سرهنک خلبان فرهاد خدامرادی).....	۱۵۵

- نبرد سخت (ستوان یکم علی قاسمی)..... ۱۵۸
- گریز از مرگ (سرهنک خلبان حیدر فهیمی)..... ۱۶۲
- انهدام بالگردهای عراقی (سرهنک خلبان حسین فریدعلی پور)..... ۱۶۵
- دردسر دهکده (سرهنک خلبان غلامرضا شهپرست)..... ۱۶۷
- قلعه شاهین (سرهنک خلبان اکبر کاظم پور)..... ۱۶۹
- بعد از پیروزی (سرهنک خلبان صفر پایخان)..... ۱۷۱
- جزئیات آخرین نبرد و شهادت شیروودی..... ۱۷۴
- فروود نابه‌هنگام (سرهنک خلبان فرهاد خدامرادی)..... ۱۷۴
- پنجمین موشک (ستوانیار خلبان احمدرضا آرشد)..... ۱۷۷
- توسن شهادت (سرهنک خلبان حسین فریدعلی پور)..... ۱۷۹
- حادثه اتفاق افتاده بود (سرهنک خلبان صفر پایخان)..... ۱۸۱

کارنامه شهید شیروودی

- شناخت شهید شیروودی..... ۱۸۷
- هیاهو قبل از طوفان..... ۱۹۲
- شقایق بازی دراز..... ۱۹۳
- دیدگاه‌های مسئولین..... ۱۹۶
- رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای..... ۱۹۶
- آیت‌الله هاشمی رفسنجانی..... ۱۹۷
- شهید دکتر مصطفی چمران..... ۱۹۹
- امیر سرتیپ احمد دادبین..... ۲۰۰
- حجت الاسلام والمسلمین مجتبی امینی..... ۲۰۳
- شورای سردبیری کیهان..... ۲۰۴
- عقیدتی سیاسی پایگاه هوانیروز کرمانشاه..... ۲۰۵
- روابط عمومی ستاد مرکزی سپاه پاسداران..... ۲۰۵
- بیانیه مدیریت سیاسی ایدئولوژیک نیروی زمینی ارتش..... ۲۰۶
- مراسم خاک‌سپاری شهید شیروودی..... ۲۰۷
- خبرنگار روزنامه کیهان..... ۲۰۷

- ۲۰۸.....سرلشکر شهید ولی‌الله فلاحتی
- ۲۰۸.....عزای عمومی
- ۲۰۸.....بنیاد شهید انقلاب اسلامی
- ۲۰۹.....اصغر شیروودی (برادر شیروودی)
- ۲۰۹.....یک نوشته
- ۲۱۰.....دفتر یادبود
- ۲۱۰.....شهید عشق، شیروودی
- ۲۱۱.....خاطرهٔ سیمرغ
- ۲۱۲.....بیعت با علی
- ۲۱۲.....پیام کردستان
- ۲۱۳.....نوشته‌ای دیگر
- ۲۱۳.....چشم به راه
- ۲۱۴.....شفاعت
- ۲۱۴.....افتخار
- ۲۱۵.....پیمان
- ۲۱۵.....مست جام ولایت
- ۲۱۵.....پهنهٔ آفاق
- ۲۱۷.....خاطرات
- ۲۱۷.....قربانی و شکم سیر (سرهنک خلیان صفر پایخان)
- ۲۱۸.....گیلان غربی‌ها روی پشت‌بام (سرهنک خلیان رحیم پزشکی)
- ۲۱۹.....همه از شیروودی گلایه داشتند (سرهنک خلیان محمدرضا خورشیدی)
- ۲۲۱.....ترور نافرجام شیروودی (مرحوم، سرگرد خلیان اسد آمندخت)
- ۲۲۳.....نبرد غیراصولی (سرهنک خلیان حسین فریدعلی‌پور)
- ۲۲۷.....پیشواز (شهید، سرهنک خلیان هوشنگ محمدشفیعی)
- ۲۲۹.....ساده‌ترین راه (سرهنک فنی‌هوایی، داوود بادامکی)
- ۲۳۰.....شیروودی روی دست‌های مردم (سرهنک خلیان محمدرضا ویسی‌مهر)
- ۲۳۳.....علی تُرکه (سرهنک خلیان علی میلان)
- ۲۳۸.....من همان ستونیار شیروودی سابق هستم (سروان خلیان مجتبی لامعی)

۲۴۰	 شیرودی «شیره» (امیر سرتیپ ۲ خلبان محمود بابایی)
۲۴۱	 شاهد شهید (شهید سرهنگ خلبان احمد پیشگاه هادیان)
۲۴۵	 خلبان خشن (امیر سرتیپ ۲ خلبان رحمان قضات)
۲۴۶	 زیر چادر سیاه شب (امیر سرتیپ ۲ خلبان ابراهیم محمدزاده)
۲۵۲	 زنان ایل کلهر (پروین دخت داوودیان کلهر)
۲۶۱	 به سلامتی عروس و داماد (سیاوش شفیعیان)
۲۷۰	 من شیرودی را نمی‌شناختم (امیر سرتیپ محمود بدری)
۲۷۳	 شیرودی در جمله‌ها و گفته‌ها

۲۷۹	 پیوست‌ها و ضمائم
-----	------------------------

سخن آغازین

تاریخ، چراغ راهی است که به وسیله نسل‌های گذشته برای ما و آیندگان افروخته شده است و همه نسل‌ها موظفند که به نوبه خود و بدون حب و بغض، آن را همان‌طور که وقایع رخ می‌دهند، تکمیل و به نسل‌های بعد بسپارند.

تاریخ‌نگاری شفاهی، گونه‌ای مشخص و تعریف شده از روش‌های تدوین تاریخ است که تمامی حوادث و وقایع یک عصر را از زبان راوی؛ یعنی کسانی که در پدید آمدن وقایع نقشی داشته‌اند و یا دست‌کم ناظران نزدیک، مطلع و واقع‌بینی بوده‌اند، ثبت و ضبط می‌کند.

تاریخ‌نگاری شفاهی و بیان هر آنچه زمانی بر صفحه روزگار رخ داده و ناگفته و نانوشته مانده، به‌ویژه در زمینه دفاع مقدس و در محدوده عملکرد شجاعانه و قهرمانانه ارتش جمهوری اسلامی ایران، درخور اهمیتی بسیار است.

این اهمیت وقتی بیشتر جلوه می‌کند که حیطه‌بندی‌های حفاظتی و تلاش کارکنان ارتش در اجرای قوانین و مقررات برای نگهداری یا از بین بردن اسناد محرمانه، باعث شده است تا بخش عمده‌ای از صورت‌جلسه‌ها، طرح‌ها، نقشه‌ها، اسناد و مدارک، عکس‌ها، فیلم‌ها، دستورالعمل‌های رزمی و... از میان برود و تنها بخش ناچیزی از اطلاعاتیه‌های نظامی و یا دستورهای عملیاتی باقی بماند.

از این‌رو با توجه به اهمیت تاریخ شفاهی و نقل وقایع جنگ تحمیلی به وسیله دلیر مردانی که در زمین، هوا و دریا در صحنه کارزار بوده‌اند،

ضرورت اقدام عاجل در جمع‌آوری این خاطرات که گذشت زمان و گاهی وقایع دیگر آنها را از دسترس خارج می‌کند، بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد.

بدیهی است ثبت و انتقال خاطرات رزمندگان اسلام، از سویی باعث خواهد شد تا نسل آینده با غرور و مباحثات به دفاع مقدس ملت، ارتش و نیروهای رزمنده‌اش نگاه کند و از سوی دیگر، مانع قلب واقعیت‌ها و حقایق از سوی ناهلان و ناآشنایان به امور دفاع مقدس می‌شود.

و اینک «هوانیروز در غرب» روایت‌هایی است کوتاه و دلنشین در خصوص زندگی شهید علی‌اکبر قربان شیروودی و نقش هوانیروز در غرب که از گفت‌وگو و مصاحبه با کارکنان هوانیروز و منابع مختلف فراهم آمده و به محضر شما عزیزان تقدیم می‌شود.

ما را در ترویج و تکمیل این هدف و رسیدن به آرمانهای والای آن از راهنمایی‌هایتان بی‌بهره نگذارید.

نشر اجا

پیام امام خمینی (ره)

بخشی از پیام حضرت امام خمینی (ره) به ارتش^۱

هزار نفر بودند. دو برابر تمام لشکر اسلام بودند. خالد بن ولید که یکی از سردارهای اسلام بود، گفت: «باید به اینها ضربه‌ای بزنیم تا اینکه روحیه‌شان را از دست بدهند.» یا به این تعبیر که من می‌گویم؛ ما ۳۰ نفر می‌رویم با این طلایع که ۶۰ هزار نفر هستند می‌جنگیم. بالاخره عده‌ای قبول کردند. بنا شد ۶۰ نفر بروند و با آنها جنگ بکنند و شیخون بزنند. ۶۰ نفر رفتند و شیخون زدند و آن ۶۰ هزار نفر را تارومار کردند و از بین بردند.

آن چیزی که در جنگ مطرح است، عدد نیست. آن چیزی که مطرح است، قدرت فکری انسان است. همان قدرتی که با اتکال به خدا در صدر اسلام، یک عده کم‌شان، لشکرهای زیادی را به هم می‌زد و اوضاع‌شان را به هم می‌ریخت. به حمدالله در مملکت ما، با اینکه عدد کم است و آنها، دشمن‌های ابرقدرت زیاد، لکن ملت ما امتحان داد. با این وحدت کلمه، این اتکال به ذات مقدس حق تعالی، می‌تواند آن لشکرهای زیاد و آن جمعیت‌های زیاد را شکست بدهد. پس آنکه مطرح است، قدرتی است که برای اشخاص از غیب پیدا می‌شود.

چند نفری در یک پایگاه بودند که تعداد زیادی به آنها حمله می‌کنند. اینها با تعداد کم جواب آنها را می‌دهند. برای اینکه اینها اتکال به خدا داشتند و آنها اتکال بر خدا نداشتند. پس ارتش ما حجت دارد. می‌گویند: «اگر ما بمیریم، پیش خدا می‌رویم.»^۱

مقدمه

در نوشتن این کتاب، دو هدف عمده منظور نظر بوده است.

۱- بررسی چگونگی شروع جنگ تحمیلی در منطقه غرب کشور که به دلیل گستردگی و طولانی بودن مرزها با کشور عراق، فقط به منطقه قصر شیرین، ارتفاعات بازی دراز و سرپل ذهاب اشاره شده است. این جداسازی، به دلیل کم اهمیت بودن دیگر مناطق غرب کشور نبوده، بلکه کم کردن حجم کتاب مدنظر بوده است. از سوی دیگر، بررسی و نوشتن وقایع منطقه گیلان غرب، خود مقوله‌ای است که از اهمیت ویژه برخوردار می‌باشد. بخشی از خاطرات نقل شده در این کتاب، حکایت از همین دیدگاه دارد.

۲- پیش از شروع جنگ، بی‌توجهی ابوالحسن بنی‌صدر - فرمانده کل قوای وقت - به گزارش‌های نیروهای مرزی در مورد جابه‌جایی نیروهای عراقی، همچنین حملات پی‌درپی هواپیماهای دشمن به مرزها و بمباران مناطق مرزی کشور، موجب شد تا فرماندهان نظامی، دچار سردرگمی و بلاتکلیفی در عمل شده و نیروهای عراقی بتواند بدون نگرانی، حملات زمینی‌شان را آغاز کنند. با این حال، در بین نیروهای نظامی، کسانی بودند که از سر دلسوزی و احساس تکلیف، بی‌توجه به دستورات غیرمنطقی بنی‌صدر، پا به میدان عمل گذاشته و در همان روزهای اول، ضمن جلوگیری از پیشروی نیروهای عراقی، موجب بروز شگفتی شدند. نمونه بارز این‌گونه شجاعت‌ها و دلاوری‌ها، خلبانان هوانیروز گروه کرمانشاه هستند که با تعدادی اندک، به فرماندهی شهید علی‌اکبر قربان‌شیرودی، شجاعانه در مقابل تجاوز دشمن ایستادند و توانستند برگ زرین دیگری را بر اوراق حماسه‌های ایرانی

اضافه کنند. نمونه دیگری از این شجاعان ارتش جمهوری اسلامی ایران، ستوان طاهری، یکی از افسران توپخانه ارتش است که با حضور شجاعانه خود و افرادش در ایلام، با پشتیبانی مردم آن خطه، توانستند از پیشروی دشمن جلوگیری کنند.

برای نوشتن همین بخش از مطالب، سعی شد از خاطرات، نقل قول‌ها، اسناد و مدارک موجود در ستاد هوانیروز، مجلات، روزنامه‌ها و مصاحبه‌ها بهره‌برداری شود. درضمن، سعی شد تا برای حفظ امانت و اصالت اطلاعات، هیچ‌گونه تغییری در مطالب صورت نگیرد، مگر ویرایش ادبی، که نیاز مبرم کار بوده است.

پیش از ورود به متن کتاب، نیاز است به نکات زیر توجه شود.

۱- از بین نشریاتی که در زمان جنگ اقدام به چاپ اخبار می‌کردند، به دلیل تشابه اخبار، بیشتر روزنامه کیهان مورد استفاده قرار گرفته است که دلیل بر اهمیت روزنامه فوق نیست.

۲- هر مطلب و یا موضوعی که در آن از هوانیروز و یا نیروهایش تعریف و یا تمجید شده است، عیناً نقل گردیده و قصد بزرگ‌نمایی مدنظر نبوده است.

۳- به دلیل عمر کوتاه اما پرثمر شهید شیروودی، به مدارک زیادی از نحوه خدمت نامبرده دست نیافتم تا بتوانم بررسی عمیق‌تری از وی داشته باشم.

۴- دلیل کامل نبودن وقایع مهر ماه سال ۱۳۵۹، نه به دلیل نبودن مطلب، بلکه به دلیل یک شکل بودن آنها بود که تکرارشان خواننده را خسته می‌کرد. از سوی دیگر، با گذشت ایام، فرماندهی در جنگی نیز به روال عادی بازگشته و ایثار و از خودگذشتگی، جای خود را به انجام وظیفه داده است. با این حال، چنانچه مطلبی تکرار شده، فقط به دلیل صحه گذاشتن بر گفتار راوی اول است.

- ۵- به دلیل حفظ امانت، در هیچ کدام از خاطرات نقل شده، دخل و تصرفی صورت نگرفته، مگر به واسطه آرایش ادبی آن که از اصول کار است.
- ۶- دلیل اهمیت دادن به حوادث چند روز اول جنگ، بیان شجاعت و پایداری نیروهای مردمی و پایوران هوانیروز، به ویژه مدیریت و فرماندهی شهید شیروودی است که حماسه سرپل ذهاب را شکل داده اند.

سرهنک خلیبان حجت شاه محمدی

مهر ماه ۱۳۸۹

پیشگفتار

یکی از خصلت‌های احمقانه تجاوزگران، دیوانگی و نسیان آنهاست که خود را رهبران جامعه می‌دانند و فرمان به انجام کاری می‌دهند که سرانجام به اشتباه بودنش پی می‌برند. با این حال، برای حفظ وجه و نیروی کاذب‌شان، آن را حرکتی مثبت در راستای اهداف‌شان بیان می‌کنند.

چنگیز، هیتلر و رهبران امریکایی عصر حاضر، از همین دسته افراد هستند که به پیروی از سلف‌شان - شیطان - از خصلت و خوی تجاوزگری سود برده و در شرایط و زمان‌های مختلف، با به راه انداختن جنگ‌های گسترده، موجب کشتار وسیع مردم بی‌دفاع، از بین رفتن سرمایه‌ها و نسل‌ها، و در خیلی از شرایط، مبتلا کردن مردم به انواع بیماری‌ها گردیده‌اند.

در این میان، و در دهه ۱۹۸۰، پس از وقوع انقلاب اسلامی ایران، صدام حسین رئیس جمهور تازه به تخت نشسته عراق، به پیروی از همین خصیصه، و این بار در راستای سرکوب مردمی انقلابی که به تازگی قدرتی را سرنگون کرده‌اند، پا به میدان سیاستمداران احمق نهاد. وی در بیست و هفتم خرداد ماه سال ۱۳۵۹ - مطابق با هفدهم ژوئن ۱۹۸۰ - به مناسبت دوازدهمین سالگرد انقلاب عراق، در سخنرانی‌اش چنین گفت:

- ما به مبارزات خلق‌های ایران، علیه دیدگاه‌های عقب‌افتاده و خودکامه، و علیه جهت‌گیری‌های منحرفی که زیر پوشش مذهب مخفی می‌شوند؛ ولی در روش‌های‌شان به مرز کفر ورزیدن به دین پاک اسلام و ارزش‌های والا و تمدن پاک و اصیل آن رسیدند، درود می‌فرستیم. ما به خلق مبارز عربستان - منظور استان خوزستان است - که در راه آزادی و برابری علیه دأرودسته

نژادپرستی که او را از ساده‌ترین حقوق زندگی و امیدها، محروم ساخته است و کاروان شهیدانش را تقدیم می‌دارد، درود می‌فرستیم.^۱

بزرگ‌ترین اشتباه صدام حسین در به راه‌اندازی جنگ تحمیلی این بود که نمی‌دانست با مردمی مواجه می‌شود که به‌تازگی انقلابی فرهنگی، سیاسی و دینی را تجربه کرده‌اند. با این حال، دخالت‌های صدام حسین در امور مختلف ملت ایران، بهانه‌ای است تا وی در پی مطامع شخصی و اجرای نقشه‌های دولتمردان امریکایی قدم برداشته و مجبور شود برای توجیه این اشتباه، به تجاوزاتش، رنگ آرمان‌خواهی قوم عرب و ژاندارمی خلیج فارس را بدهد. به دنبال اظهارات فوق، وی در پی تقویت دلایلش مبنی بر رهبریت قوم عرب، در اواخر تیر ماه سال ۱۳۵۹، چنین ادعا کرده است:

- اینک توانایی نظامی برای استرداد سه جزیره واقع در خلیج فارس که توسط شاه اشغال شده است را داریم. هرگز از زمان اشغال این سه جزیره، ساکت ننشسته‌ایم و پیوسته از نظر نظامی و اقتصادی برای پس گرفتن سه جزیره یاد شده، خود را آماده کرده‌ایم.^۲

صدام حسین آن‌چنان خود را در رسیدن به این قدرت، محق و نزدیک می‌بیند، که دخالت در امور کشورهای عربی را، از جمله مواد منشور خود دانسته و در مصاحبه با مخبر «الحوادث» در فروردین ماه سال ۱۳۶۰ که از وی سؤال می‌کند: «در صورتی که صاحبان جزایر - امارات متحده - به وضع موجود راضی باشند (مالکیت جزایر سه‌گانه همانند گذشته در اختیار ایران باشد) شما چه اصراری برای بازپس‌گیری آن دارید؟»، چنین جواب می‌دهد:

- یکی می‌آید و می‌گوید، این جزایر مال تو است، ولی او می‌گوید مال من نیست. این غیرمنطقی است. ما می‌گوییم این جزایر مال تو است «شیخ

^۱ تحلیلی بر جنگ تحمیلی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران؛ دفتر حقوقی وزارت امور خارجه، بهمن ماه ۱۳۶۱.

^۲ همان مدرک.

زاید». آن را برای تو گرفته‌ایم. در حالی که تو سر جای نشسته‌ای و می‌گویی نمی‌خواهم.^۱

با توجه به آنچه صدام اظهار داشته است، به راحتی می‌توان به این واقعیت پی برد که وی با تحمیل جنگ به مردم ایران، قصدی جز تجزیه کشور ایران نداشته و در جهت رسیدن به این هدف، ماه‌ها قبل از شروع جنگ، رؤیاهای شیرینی را در سر می‌پرورانده است. وی در این زمینه در آبان ماه سال ۱۳۵۹ ضمن یک مصاحبه مطبوعاتی اعلام داشته است:

- ما از تجزیه و انهدام ایران ناراحت نمی‌شویم و صریحاً اعلام می‌داریم، در شرایطی که این کشور - ایران - دشمنی بورزد، هر فرد عراقی و یا شاید هر عربی، مایل به تقسیم و خرابی آن خواهد بود.^۲

طارق عزیز، معاون نخست‌وزیر وقت عراق نیز در تأیید این تصمیم صدام در هشتمین ماه از جنگ تحمیلی، چنین اظهار داشته است:

- وجود پنج ایران کوچک‌تر، بهتر از وجود یک ایران واحد خواهد بود. ما از شورش ملت ایران پشتیبانی خواهیم کرد و همه سعی خود را متوجه تجزیه ایران خواهیم کرد.^۳

وقوع انقلاب اسلامی و احتمال گسترش آن به کشورهای دیگر، یکی از دلایلی است که کشورهای عرب منطقه را به این تفکر وادار می‌دارد تا در زیر چتر حمایتی امریکا، صدام را در رسیدن به نیت شومش یاری کنند. غافل از اینکه، سرانجام او و حامیانش در گردابی هولناک گرفتار خواهند شد.

با آغاز جنگ تحمیلی و شروع حملات هوایی عراق به شهرهای مختلف ایران، بخش وسیعی از سرزمین‌های جنوب و غرب کشور، به اشغال نیروهای

^۱ همان مدرک.

^۲ ارتش در هشت سال دفاع مقدس: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران.

جلد اول، ۱۳۷۳.

^۳ همان مدرک.

بعثی در می‌آید. پیروزی‌های مقطعی و کوتاه مدت، آن‌چنان صدام را مغرور می‌کند، که رؤیای فتح سه روزه تهران را در سر می‌پروراند. وی در این باره، در یک کنفرانس مطبوعاتی در ۱۳۵۹/۸/۱۹، چنین اظهار داشته است:

«حقوق ما روشن است. سرزمین‌های ما روشن است. حاکمیت ما بر سرزمین‌های غصب شده روشن است. اکنون لازم است [امام] خمینی بگوید مرزهایش کجاست و نقشه ایران در کجا قرار دارد؟^۱

گرچه تا پایان سال ۱۳۵۹، ارتش عراق به بعضی از اهداف صدام حسین جامه عمل می‌پوشاند؛ اما با آغاز سال ۱۳۶۰ و شکست نیروهای بعثی در عملیات‌هایی چون بازی‌دراز، آزادسازی سوسنگرد و شکست حصرآبادان، رئیس جمهوری عراق در دوم آذر ماه همین سال در یک چرخش ناگهانی در مجلس شورای عراق اعلام می‌دارد:

«هدف ما از نظر نظامی، رسیدن به تهران نبود. بلکه می‌خواستیم راه نفوذ نیروهای آنها را به خاک عراق ببندیم. البته ما قصد نداریم از ملت ایران چیزی بگیریم؛ ولی این قدرت را داریم که پیشرفت‌های غافل‌گیرانه آنها را در هر نقطه جبران کنیم.^۲

پیروزی‌های چشمگیر نیروهای ایرانی در عملیات‌هایی چون ثامن‌الائمه، طریق‌القدس، مطلع‌الفجر، شیاکوه، محمدرسول^(ص)، مولای متقیان و ام‌الحسین^(ع) که تا پایان سال ۱۳۶۰ به انجام رسیده است، دیوانگی و نسیان صدام حسین را به خوبی نشان می‌دهد. وی در اسفند ماه سال ۱۳۶۰، در مصاحبه با شبکه سوم تلویزیون فرانسه اظهار داشته است.

^۱ تحلیلی بر جنگ تحمیلی عراق علیه جمهوری اسلامی ایران؛ دفتر حقوقی وزارت امور خارجه، بهمن ماه ۱۳۶۱.

^۲ همان مدرک.

- ایرانیان می‌گویند ۸۰ درصد از زمین‌های خود را پس گرفته‌اند.
امیدواریم صد درصد اراضی را پس بگیرند، چون ما چشمداشتی به خاک
ایران نداریم.